

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA

CÓDIGO	
MATERIA	Prácticas de escrita dramática
DISCIPLINA	ESCRITA DRAMÁTICA III
TITULACIÓN	Título Superior en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Dirección escénica e dramaturxia
CURSO	2º (1º cuatrimestre)
CRÉDITOS ECTS	3
CARÁCTER	Obrigatorio
DEPARTAMENTO	Dirección escénica e dramaturxia
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Joan Giralt-Bailach
DOCENTES	Nome e apelidos: Joan Giralt-Bailach Horario titorías: Despacho: Dirección escénica e dramaturxia Contacto: joangiraltbailach@edu.xunta.gal
DESCRIPCIÓN	Práctica da escrita de textos dramáticos, segundo o modelo dramático clásico (peza máquina, peza «ben feita»,...), na cal se integran os procedementos e os coñecementos adquiridos. Experimentación na complexidade dos procesos poético-productivos e da planificación dos procesos estético-receptivos. Adestramento nos métodos de traballo. Valoración e crítica dos resultados e da metodoloxía de traballo para a produción de sentido e para a construción da recepción.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Escrita dramática II
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego

2. COMPETENCIAS
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO

T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T9	Integrarse adecuadamente en equipos interdisciplinarios e en contextos culturais diversos.
T10	Liderar e xestionar grupos de traballo.
T12	Adaptarse, en condicións de competitividade, aos cambios culturais, sociais e artísticos e aos avances que se producen no ámbito profesional e seleccionar as canles adecuadas de formación continuada.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
T16	Usar os medios e recursos ao seu alcance coa responsabilidade cara o patrimonio cultural e medioambiental.
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social verbo da importancia do patrimonio cultural, da súa incidencia nos diferentes ámbitos e na súa capacidade de xerar valores significativos.

COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN

X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X4	Comunicar, mostrando capacidade suficiente de negociación e organización do traballo en grupo, a integración en contextos culturais diversos e o uso das novas tecnoloxías.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.
X7	Valorar a Arte Dramática como unha actividade integrada na sociedade e na cultura galegas, coas que comparte obxectivos e retos.
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE

ED1	Concibir propostas escénicas que fundamentan o espectáculo, xerando e analizando conceptos, textos e imaxes e valorando as súas propiedades representativas e a súa calidade estética.
ED2	Proxectar a composición do espectáculo, utilizando todos os coñecementos estéticos e técnicos necesarios sobre as diferentes linguaxes e códigos que participan na representación.
ED3	Planificar e conducir o proceso xeral de creación do espectáculo, aplicando a metodoloxía de traballo pertinente.
ED5	Investigar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire á metodoloxía de traballo como á renovación estética.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA

COMPETENCIAS VINCULADAS

1. Ordenar e sistematizar os procesos de creación dramática de xeito coherente e fundamentado.	T3. T8. T9. T12. T13. X3. X5. X6. ED1. ED3. ED5.
2. Adestrarse na adquisición de estímulos para a creación.	T9. T16. T17. X7. X8. ED1. ED5.
3. Desenvolver proxectos de escrita explorando modalidades, estilos e procedementos diversos.	T3. T8. T9. T10. T12. T13. T17. X3. X4. X5. X6. X7. X8. ED2.
4. Explorar a efectividade na recepción das propostas de escrita.	T3. T9. T13. X3. X4. X5. ED1. ED3.
5. Investigar as capacidades, necesidades e tendencias propias.	T3. T8. T9. T13. X3. X5. X6. ED5
6. Dominar a composición, os procedementos e os mecanismos de coherencia dun texto ou partitura para un espectáculo escénico.	T3. T8. T9. T10. T12. T13. X3. X4. X5. X6. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.
7. Compor textos dramáticos para espectáculos dunha duración estándar, controlando o seu desenvolvemento eficaz.	T3. T8. T9. T10. T12. T13. T17. X3. X5. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.
8. Proxectar e realizar a escrita dun texto de creación propia seguindo unhas premisas e restricións concretas.	T3. T8. T13. T16. T17. X3. X5. X6. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.

4. CONTIDOS

TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
-------	----------	---------

<p>1. Exploración práctica de estímulos e puntos de partida. Orientacións na procura dunha escrita singular.</p>	<p>1.1 A metáfora da viaxe. Puntos cardinais (eu; mundo; imaxinario; linguaxe) e Rosa dos ventos (proviñenzas; traxectos; travesas). 1.2 Escrita sen definición previa (fluxos): corpo do acontecer. 1.3 Escrita con plan previo (influxos): corpus de acontecementos. 1.4 A formación da palabra dramática: na procura das voces. Direccionalidade, apelación e interpelación. 1.5 A procura dos instantes e da estrutura. Os inesperados e o principio compositivo. 1.6 Espazos ficcionais e dispositivos escénicos.</p>	<p>3 h</p>
<p>2. O proxecto de escrita nos sistemas formais de creación.</p>	<p>2.1 Sistemas formais no proceso de escrita: narrativo, asociativo, abstracto, persuasivo e categórico. Obxectivos e procedementos. 2.1.1 Sistema narrativo. Acontecementos a referir. O encadeamento causal e as alternativas. 2.1.2 Sistema asociativo. Sensacións e emocións a suxerir. A xustaposición. 2.2 A planificación das fases do proceso. 2.3. Fundamentación poética da peza.</p>	<p>3 h</p>
<p>3. Eixos dramatúrxicos na formalización da estrutura.</p>	<p>3.1 Palabra-acción e/ou instrumento da acción. Materialidade. 3.2 Acción unitaria/Acción plural. Continuidade e fragmentación. 3.3 Encadeamentos/Xustaposicións. Montaxe/Collage/Ensamblaxe. 3.4 Situación. Acontecementos. Devir. 3.5 A distribución do saber narrativo. Informacións, erros, eivas e desfases. 3.6 Redes e motivos temáticos. Ideas e contraideas. 3.7 Personaxes, Figuras. Actuantes. 3.9 Graos de ficcionalidade. As irrupcións do real.</p>	<p>12 h</p>
<p>4. Procedementos e mecanismos na formalización dos instantes.</p>	<p>4.1 O despregamento da dialoxicidade 4.1.1 O reparto das voces. 4.1.2 Coralidade. Polifonía. 4.1.3 Dialogos conversacionais e non conversacionais. 4.1.4 Diálogos narrativos e didascálicos. 4.1.5 Xogos fonéticos e rítmicos. Repeticións e variacións. 4.2 O despregamento da temporalidade 4.2.1 Xogos de soño 4.2.2 Despregamento dos posibles incompatibles. 4.2.3 Xogos de retrospeccións e anticipacións. 4.3 Modelos espaciais. Cronotopos. Dispositivos escénicos.</p>	<p>12 h</p>
<p>5. As formas dos finais.</p>	<p>5.1 Resolución e clausura. 5.2 Peche. Amortiguamento e amortecemento. 5.3 A chegada do sentido.</p>	<p>3 h</p>
<p>6. A construción da recepción. (Tema transversal)</p>	<p>6.1. Os movementos e os xogos da peza. 6.2. O control das expectativas e a distribución do saber narrativo. 6.3. Análise da consecución dos efectos previstos. 6.4. O tipo de relación prevista na recepción.</p>	<p>6 h</p>

7. A análise e avaliación no proceso de reescrita. (Tema transversal)	7.1. A análise dos diferentes niveis de composición. 7.2. A análise de mecanismos de coherencia textual. 7.3. A formulación de solucións alternativas. 7.4. A reescrita.	6 h
TOTAL SESIÓNS		45 h

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE

Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Exposición práctico-teórica	14	10	24
Práctica individual	14	35	49
Práctica colectiva	14		14
Tutorías individuais			
Actividades de avaliación. Probas			
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	3		3
Actividades de avaliación. Revisión			
TOTAL	45	45	90
PORCENTAXE	50%	50%	100%

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE

Actividades	Descrición
Exercicios breves na aula.	Improvisacións, impromptus, xogos de escrita. Adestramento da escrita. Itinerario rápido polos contidos do temario.
Exercicios semanais arredor dos contidos do temario.	Desenvolvemento dos temas coa práctica de exercicios parciais. Traballo autónomo. Práctica dos eixos dramáticos, procedementos e mecanismos a incorporar na escrita da peza propia. Os textos resultantes pódense aproveitar como matriz ou material fragmentario do proxecto de peza final.
Lectura e análise dos exercicios.	Lectura dos exercicios na aula. Análise da recepción. Orientacións para a reescrita.
Reflexión dramática.	Lectura de artigos teóricos que acompañan a introdución aos temas. Lectura de escenas que exemplifican os contidos.

Escrita dunha peza para un espectáculo de duración estándar.	<p>Desenvolvemento dunha peza considerando os factores que a dotan dunha estrutura sólida e dunha coherencia obxectivable. Determinar os puntos de partida, os estímulos, os materiais compositivos, os referentes. Determinar a relación que establecerá coa recepción. Determinar os temas. Determinar as intencións e obxectivos. Determinar as consideracións espazo-temporais, así como a tipoloxía de accións e o(s) xeito(s) no(s) que se desenvolverán, a(s) estética(s), o(s) estilo(s), o(s) xénero(s), o ritmo, etc.</p> <p>O alumnado deberá expoñer periodicamente os avances na escrita da peza someténdoo a análise crítica das/os compañeiras/os, moderadas/os e guiadas/os polas apreciacións e correccións docentes. En función disto poderá proceder a súa reescrita.</p> <p>A peza rematada deberá acompañarse cun ensaio no que se reflexione sobre a poética e a retórica da mesma, ademais de facer balance das encrucilladas e das decisións que afectaron con meirande énfase á creación da obra.</p>	
Lectura pública.	Mostra pública dos textos resultantes ou de fragmentos da peza composta.	
7. ATENCIÓN PERSONALIZADA		
Seguimento	Atención á especificidade de cada tarefa e a cada proxecto.	
Orientación	Atención ás dúbidas e orientación do proxecto propio de escrita.	
8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
8.1 Avaliación ordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Seguimento diario	T3. T8. T9. T10. T12. T13. T17. X3. X4. X5. X6. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.	5%
Exercicios parciais de análise sobre a lectura de textos teatrais e outros materiais.	T3. T8. T12. T13. T17. X3. X4. X5. X8. ED1.	10%
Exercicios parciais de escrita e composición.	T3. T8. T9. T10. T12. T13. T16. T17. X3. X4. X5. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.	25%
Exercicio global de escrita e composición. Texto completo e rematado.	T3. T8. T9. T10. T12. T13. T16. T17. X3. X4. X5. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.	50%
Exercicio práctico de carácter reflexivo-teórico sobre a poética da peza propia.	T3. T8. T9. T10. T12. T13. T16. T17. X3. X4. X5. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.	10%
8.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Proba escrita: exercicios de análise e composición que implican todos os contidos do curso.	T3. T8. T13. T17. X3. X4. X5.. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.	50%

Presentación dunha peza dramática propia, seguindo os contidos e as orientacións do docente, xunto a unha reflexión sobre a poética.	T3. T8. T13. T17. X3. X5. X6. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.	50%
--	---	-----

8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Proba escrita; exercicios de análise e composición que implican todos os contidos do curso.	T3. T8. T13. T17. X3. X5. X6. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.	70%
Presentación dunha peza dramática propia, seguindo os contidos e as orientacións do docente, xunto a unha reflexión sobre a poética.	T3. T8. T13. T17. X3. X5. X6. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.	30%

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

Referencias básicas

- Ryngaert, Jean-Pierre, dir. [2005] (2013): *Nuevos territorios del diálogo*, México DF, Paso de Gato.
- Ryngaert, Jean-Pierre; Julie Sermon [2006] (2016): *El personaje teatral contemporáneo: descomposición, recomposición*, México D.F., Paso de Gato.
- Sanchis Sinisterra, José (2017): *Prohibido escribir obras maestras: taller de dramaturgia textual*, Barcelona/Ciudad Real, Institut del Teatre de Barcelona/Ñaque.
- Sarrazac, J.-P. [2012] (2019): *Poética del drama moderno*, Bilbao, Artezblai.
- Sarrazac, J.-P., dir. [2005] (2013): *Léxico del drama moderno y contemporáneo*, México, Paso de Gato
- Vinaver, Michel [1993] (2015): "Escrituras dramáticas: método para abordar el texto teatral", en VV. AA., *Antología de teorías teatrales: el aporte reciente de la investigación en Francia*, Bilbao, Artezblai.

Referencias complementarias

- Cormann, Enzo (2007): *¿Para qué sirve el teatro?*, Universitat de València.
- Lavandier, Yves (2003): *La dramaturgia. Los mecanismos del relato: cine, teatro, ópera, radio, televisión, cómic*, Madrid, Ediciones Internacionales Universitarias S.A.
- Sarrazac, Jean-Pierre (2011): *Juego de sueño y otros rodeos: alternativas a la fábula en la dramaturgia*, México DF, Paso de Gato..
- Sarrazac, J.-P, e Joseph Danan, [2012] (2013): *Taller de escritura teatral*, México, DF, Paso de Gato.

10. OBSERVACIONES / RECOMENDACIONES

MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a ESAD de Galicia establece unha planificación extraordinaria que se **ACTIVARÁ NO MOMENTO EN QUE A ADMINISTRACIÓN EDUCATIVA O DETERMINE**, atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da presente programación docente. No suposto de que se produza unha emerxencia, a presente programación non sufrirá máis modificación que a derivada da necesidade de articular unha avaliación non presencial, para o que se establecerán as adaptacións necesarias nas actividades e ferramentas de avaliación, en relación coas competencias que se indican e coa ponderación que se sinala.

Para o caso da avaliación non presencial de toda a disciplina, as ferramentas e actividades de avaliación serían as que seguen:

ACTIVIDADE 1: Seguimento telemático.

Competencias: T3. T8. T9. T10. T12. T13. T17. X3. X4. X5. X6. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.

Ponderación: 10%

ACTIVIDADE 2: Cartafol de exercicios de análise e de escrita.

Competencias: T3. T8. T9. T10. T12. T13. T16. T17. X3. X4. X5. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.

Ponderación: 30%

ACTIVIDADE 3: Peza dramática propia e reflexión poética.

Competencias: T3. T8. T9. T10. T12. T13. T16. T17. X3. X4. X5. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.

Ponderación: 60%

No caso de que o tránsito se produza iniciado xa o curso escolar, o profesorado combinará a avaliación do traballo presencial do alumnado coa avaliación do traballo non presencial, determinando as ferramentas (presenciais e non presenciais) a utilizar e a ponderación das mesmas.

AS PRESENTES MEDIDAS PODERÁN SER OBXECTO DE MODIFICACIÓN EN FUNCIÓN DAS DIRECTRICES OU INTRUCIÓNS QUE POIDA FACER PÚBLICAS A ADMINISTRACIÓN EDUCATIVA, QUE SE COMUNICARÁN EN TEMPO E FORMA AO ALUMNADO POLAS CANLES HABITUAIS (PÁXINA WEB E CORREO ELECTRÓNICO).